

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Economic and Consumer Literacy in European Schools

IO2 – Majandus- ja tarbijahariduse
õppematerjalid ja suunised

Moodul: Hinna kujunemine

Mooduli tutvustus

Õpilased ostavad väga piiratud arvu kaupu, mistõttu nende võime mõista toodete hindu ja turu toimimist on väga piiratud. See moodul pakub õpetajatele sisukaid tegevusi, mis aitavad neil õpetada õpilastele, et tarbekaupadel on erinevad hinnad ja nende hind sõltub paljudest erinevatest teguritest. Tegevused mõjutavad õpilaste käitumisharjumusi. Tegevused on loodud õpilaste vanust arvestades:

- **õpilased vanuses 7-12 aastat;**
- **13-18 aastased õpilased.**

Iga vanuserühma jaoks on moodulis esitatud väljatöötatud tegevuste üldine raamistik koos järgmiste üksikasjadega nagu ajakava, õpiväljundid, õppematerjalid ja taustteave õpetajatele, mis on tegevuste aluseks.

Tegevuste loetelu

Vanus 7 -12

	Tegevuse nimi	Kestvus minutites
1	Koolitarbed	45
2	Tegelik väärtus	90
3	Raha väärtuse õppimine	45
4	Ostud targalt	45
5	Supermarketis	45

Kestvus kokku: 4 tundi ja 30 minutit

Vanus 13--18

	Tegevuse nimi	Kestvus minutites
1	Hooaja lõpumüük	45
2	Klassipidu	90
3	Hulgi ostmine	45
4	Igakuine eelarve	90
5	Mis tüüpi ostleja sa oled?	45

Kestvus kokku : 5 tundi ja 15 minutit

Mooduli kokkuvõte

Klass on dünaamiline keskkond, mis toob kokku erineva taustaga, erinevate võimete ja isiksustega õpilased. Tarbijaharidus on inimese ettevalmistamine selleks, et ta oleks võimeline tegema teadlikke otsuseid toodete või teenuste ostmisel. Seetõttu nõuab tõhus moodul loovate ja uuenduslike õpetamisstrateegiatega rakendamist, et vastata õpilaste individuaalsetele vajadustele. Kuna ei ole olemas "kõigile sobivat" lahendust, kasutatakse selles moodulis mitmesuguseid tõhusaid õpetamisstrateegiaid, mida õpetajad saavad kasutada oma õpilaste innustamiseks.

Moodulis on kasutatud:

- Visuaalseid ja praktilisi õpikogemusi, mis aitavad õpilastel mõista, kuidas turg toimib. Näidetena kasutatakse reaalseid tooteid koos nende hinnasiltidega, ostunimekirju, mälukaarte ning julgustatakse õpilasi tegema turu-uuringuid.
- Koostöös kasutatakse erinevaid õppimise viise, julgustades erinevate võimete ja omadustega õpilasi koos töötama, edendades väikestes rühmades või kogu klassi tegevust. Näidetena võib tuua matemaatiliste ülesannete lahendamise, turu-uuringute ja rollimängude läbiviimise.
- Uurimis põhine õpetamine, esitades küsimusi, mis innustavad õpilasi ise kriitiliselt mõtlema, et muutuda iseseisvamaks õppijaks. Tegevused julgustavad õpilasi proovima erinevaid lähenemisviise ja meetodeid, et leida keerulise olukorra võimalikke lahendusi. See meetod aitab õpilastel parandada oma probleemide lahendamise oskust ning omandada sügavam arusaamist turust.
- Selge ja läbinägelik hindamisstrateegia iga tutvustatud tegevuse puhul, kasutades töölehti, viktoriinide, nimekirjade ja hulgaliselt avatud küsimusi. Õpetajatel on lai nimekiri küsimustest, mis aitavad neil tegevust hinnata.

Õppekava - 7-12-aastased

Õppekava pealkiri	Matemaatika
Õppekava rühm	Matemaatika
Õpiväljundid	<p>Õpilased:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teadvustavad müntide ja paberraha väärtust ning tunnevad ära kasutatavad mündid; • mõistavad toodete tegelikku hinda ja muutuvad teadlikumaks tarbijana; • kasutavad põhilisi matemaatilisi oskusi toote/teenuse hinna arvutamiseks; • kasutavad põhilisi matemaatilisi oskusi, et võrrelda võimalikke alternatiive ostuotsuse tegemiseks; • tunnistavad vajadust teha enne ostuotsuse tegemist turu-uuringuid; • mõistavad, kuidas kaaluda alternatiive enne ostuotsuse tegemist.
Nõuded, mis tuleb täita õpingute alustamiseks, kui need on õpiväljundite saavutamise eelduseks	Enne käesolevas moodulis sisalduva õppematerjali kasutamise alustamist ei ole mingeid erinõudeid.
Õppetöö kogumaht (sh õppetöö, praktika ja iseseisev töö)	Õppematerjalid ja tegevused hõlmavad kuni 4 ja pool tundi algkoolidele.
Õppe sisu	Õppematerjalide hulka kuuluvad viktoriinid, rollimängud, mängud, turu-uuringud, harjutused ja reaalsed juhtumite stsenaariumid.
Õppekeskkonna kirjeldus	<p>Tegevused on mõeldud näost näkku toimuvaks õppeks, kuid neid saab hõlpsasti kohandada kombineeritud või veebipõhise õppetöö puhul. Lähiõppe puhul on vaja kaasaegseid õppetöid toetavaid ruume. Õpetajad vajavad kõiki põhilisi seadmeid koolituste läbiviimiseks, võimalust kujundada ruum vastavalt vajadustele, piisavaid võimalusi rühma- ja paaristööks jne.</p> <p>Kombineeritud või veebipõhise õpetamise korral vajavad õpetajad kõrgetasemelist veebipõhist vahendit, et hõlbustada individuaalselt või rühmas toimuvaid tegevusi.</p>
Õppematerjalide loetelu (kui need on ette nähtud õppekava läbimiseks)	<p>Õppematerjalid, mis on esitatud tegevuste kaudu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ettepanekud koolitarvete ja hinnasiltide kohta • Hinnasiltide mall • "Koolitarbed" tööleht • "Mis on selle hind?" tööleht

	<ul style="list-style-type: none"> • "Uurimine supermarketis" tööleht • Mündi identifitseerimise flash-kaartide juhised • "Euromündid" viktoriin • Kaupluse kaart • Ostunimekiri • "Millise peaksin valima?" viktoriin <p>Täiendav teave ja inspiratsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesson plan on division http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-8664 • Lesson plan on shopping at the supermarket: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-10854 • Lesson plan on money: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-8018 • How Consumers Compare Prices To Make Purchase Decisions https://www.forbes.com/sites/forbesbusinesscouncil/2021/06/18/how-consumers-compare-prices-to-make-purchase-decisions/ • Lesson plan on shopping at the supermarket: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-10854
Täitmise tingimused ja väljastatavad dokumendid	Õppekavavälistes tegevustes osalejatele ei väljastata spetsiaalseid tunnistusi.
Konkreetse õppekava kohase täienduskoolituse andmiseks nõutava kvalifikatsiooni, õppe- või töökogemuse kirjeldus	Koolitajatel peaks olema kogemus tarbija- või majandustundide läbiviimisel.

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Koolitarbed
Sihtrühm	Õpilased vanuses 7-12
Tegevuse tutvustus	<p>Õpetage oma õpilastele mõistliku ostlemise kunsti, kasutades seda tegevust, mis aitab neil arvutada hinda toote kohta. Pärast mõningaid jagamisharjutusi, et õpilased saaksid võrrelda erinevate toodete väärtusi, saavad nad kontrollida töölehtede abil omandatud oskusi.</p> <p>See on näost-näku tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetegevuseks.</p>
Tegevuse eesmärk	Õpilased oskavad kasutada elementaarset jagamist, et arvutada pakendi iga eseme hinda.
Tegevuse ettevalmistus	<ul style="list-style-type: none"> • Koguge kokku erinevaid koolitarbeid, nt pliiaatsid, pliiaatsid, vihikud jne, ja märgistage need täisarvudega. • Leidke ühe eseme lahtine pakend, nt 12 pliiaatsit sisaldav karp. Märgistage see pakend täisarvulise hinnaga ja veenduge, et antud hinda saab jagada esemete arvuga ja anda täisarvu ühe eseme kohta, nt 24 eurot 12 pliiaatsi eest. • Trükkige õpilastele koolitarvete tööleht välja.
Materjalid	<ul style="list-style-type: none"> • Ettepanekud koolitarvete ja hinnasiltide kohta • Hinnasiltide mall • "Koolitarbed" tööleht
Tegevuse kestvus	1 õppetund 45 minutit
Grupi suurus	Õpilased töötavad nii üksi kui ka maksimaalselt kolme- kuni neljaliikmelistes rühmades.
Tegevuse juhend	<ul style="list-style-type: none"> • Soojendus (10 minutit): Aktiveerige eelteadmised, paludes õpilasel jagada oma kogemust koolitarvete ostmisel. • Küsige õpilastelt, kas nad muretsevad sellepärast, et nad saaksid kulutatud rahaga rohkem asju. Kas nad tavaliselt võrdlevad enne ostmist sama toote erinevaid kaubamärke? • Selgitage klassile, et nad hakkavad kasutama põhilist jagamist, et järgmisel korral poes käies veenduda, et nad saavad oma raha eest rohkem asju. • Juhised (10 minutit): Näidake hinnamärgistatud esemeid. • Küsige õpilastelt, kas nad mõistavad, kuidas hinnad muutuvad vastavalt sellele, kas me ostame ühe toote või mitu toodet samas pakendis. • Küsige neilt, kumb on nende arvates odavam: kas üks

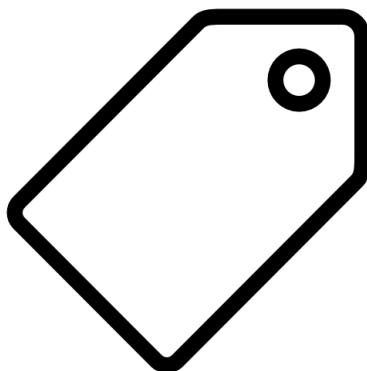
	<p>toode eraldi ostetud või mitu toodet koos pakendatult ostetud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andke õpilastele teada, et neile antakse võimalus oma vastust tõestada, kasutades põhilisi jagamiskfakte. • Harjutus (20 minutit): Näidake õpilastele esimest üksikut eset ja selle maksumust. Selgitage, kuidas muutub hind, kui nad otsustavad osta pakendi, mis sisaldab palju selliseid esemeid. Selgitage jagamisharjutuse osi: jagaja, dividend, korruptis. • Kirjutage tahvlile järgmine valem: $\text{hind} \div \text{esemete arv} = \text{hind eseme kohta}$. Selgitage, et õpilased kasutavad seda valemit jagamisülesannete lahendamiseks. Nad peavad arvutama mõne pakendites ostetud eseme hinna eseme kohta. • Kui õpilased on valmis, kontrollige nende vastuseid. Andke klassile aega, et arutada õiget vastust (et lahtises pakendis on madalam hind eseme kohta) ja võrrelda seda nende algsete muljetega. • Läbivaatamine ja lõpetamine (5 minutit): Vaadake üle valem, mida kasutati toote hinna arvutamiseks.
<p>Nipid tegevuse juhendamiseks</p>	<p>Laske õpilastel tulla 3-4-liikmelistes rühmades korraga arvutusi tegema. Vajaduse korral püüdke raskustes olevaid õpilasi siduda edasijõudnute õpilastega.</p> <p>Paluge õpilastel oma arvutusi jagada ja kirjutada hind ühe eseme kohta tahvlile, kui õpilased neid klassiga jagavad, et saavutada suurem kaasatus.</p>
<p>Kuidas tegevust hinnata?</p>	<p>Esitage õpilastele mõned küsimused tunni kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Milline neist oli algselt teie arvates kõige odavam variant? " • "Kas see oli tõesti kõige odavam variant? Miks see variant oli kõige odavam?" • "Paluge neil kirjutada oma vastused töölehe tagaküljele." <p>Koguge töölehed pärast nende valmimist kokku ja vaadake need hiljem üle, et hinnata õpilaste arusaamist.</p>
<p>Kasutatud kirjandus</p>	<p>Lesson plan on division http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-8664</p>

Materjalid ja jaotusmaterjalid tegevuseks: Koolitarbed

Ettepanekud koolitarvete ja hinnasiltide kohta

Toode	Hind	Terve pakk	Hind
pliiats	2	Pakk (4 pliiatsit)	4
marker	3	Pakk (6 markerit)	12
Käärid	3	Käärid(2tk)	4
Märkmik	4	Märkmiku komplekt (3tk)	9
joonlaud	5	Joonlaua komplekt (2tk)	8

Hinnasiltide mall

Koolitarvete tööleht

Ostsin kooli jaoks kirjatarbeid. Ma tean hinda, mida ma maksin kõigi sarnaste esemete eest, mida ma ostsin, ja ma tahan, et sa leiaksid igaühe hinna. Kas te aitate mul jagada, et me saaksime iga eseme hinna välja selgitada?

- Ostsin 8 pliiatsit ja maksin poes nende eest 8 eurot. Kui palju maksab 1 pliiats?
- Ostsin 12 markerit ja maksin poele 24 eurot. Kui palju maksab 1 marker?
- Ostsin 6 paari käärid ja maksin poele nende eest 12 eurot. Kui palju maksab 1 paar kääre?
- Ostsin 9 märkmikku ja maksin poele 27 eurot. Kui palju maksab 1 märkmik?
- Ostsin 4 joonlauda ja maksin poele 16 eurot. Kui palju maksab 1 joonlaud?

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Tegelik väärtus
Sihtrühm	Õpilased vanuses 7-12
Tegevuse tutvustus	<p>Õpilased ostavad väga piiratud arvu kaupu, mistõttu nende võime mõista toodete hindu on väga piiratud. Õpetage õpilastele, et tarbekaupadel on erinevad hinnad ja nende hind sõltub paljudest erinevatest teguritest.</p> <p>See on näost-näku tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetegevuseks.</p>
Tegevuse eesmärk	Õpilased saavad aru toodete tegelikust hinnast ja muutuvad tarbijatena teadlikumaks.
Tegevuse ettevalmistus	<p>Kasutage malli "Mis on selle hind?", et luua tööleht, millel on õpilastele kergesti äratuntavad tooted. Mõnda neist saavad nad osta oma taskuraha eest, teisi aga ainult vanemad. Trükkige tööleht õpilastele välja.</p> <p>Koguge mõned neist toodetest kokku ja kirjutage peidetud sildile nende tegelik hind.</p> <p>Kasutage malli "Uurimine supermarketis", et koostada tööleht supermarketis sageli kasutatavate toodetega. Veenduge, et seal on erinevaid tooteid, nagu pesuvahendid, suupisted, köögiviljad jne. Trükkige töölehed õpilastele välja.</p>
Materjalid	<ul style="list-style-type: none"> • "Mis on selle hind?" tööleht • "Uurimine supermarketis" tööleht
Tegevuse kestvus	2 õppetundi, kumbki 45 minutit
Grupi suurus	Õpilased töötavad nii üksi kui ka maksimaalselt kolme- ja neljaliikmelistes rühmades.
Tegevuse juhend	<p>Õppetund 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soojendus (10 minutit): Aktiveerige eelteadmised, paludes õpilasel jagada oma kogemust, mis puudutab millegi väga kalli ostmist. Rõhutage, et kulutatud summa peaks ületama nende taskuraha. • Küsige õpilastelt, kas nad on märganud, et samadel toodetel võib olla erinev hind. Kas nad võrdlevad enne ostmist sama toote erinevaid kaubamärke? • Selgitage klassile, et hinnad võivad olla väga erinevad eri kaubamärkide, kaupluste, veebist või tavapoest ostmise korral jne, ning tooge mõned näited tuntud toodete ja kaubamärkide kohta. • Juhised (10 minutit): Teavitage õpilasi, et te mängite

arvamismängu, milles ei ole õiget ega valet vastust, kuid kõik õpilased peaksid vabalt arvama.

- Näidake kogutud esemeid. Küsige õpilastelt, kas nad oskavad nende esemete hinda ära arvata. Kirjutage õpilaste vastused tahvlile ja seejärel näidake neile esemete tegelikku hinda.
- Harjutus (10 minutit): Andke õpilastele tööleht "Mis on selle hind?". Küsige neilt, kas nad kasutavad neid tooteid ja millist nad oma taskuraha eest ostavad.
- Paluge õpilastel tulla kolme- või neljaliikmelistes rühmades arutlema toodete tõenäoliste hindade üle. Paluge neil kirjutada üles hinnad, mis nende arvates need tooted maksavad.
- Paluge õpilastel jagada oma oletusi ja kirjutage oma vastused tahvlile, kui õpilased neid klassiga jagavad.
- Arutage õpilaste poolt märgitud hindade erinevusi.
- Kodutöö (10 minutit): Andke õpilastele tööleht "Uurimine supermarketis". Küsige neilt, kas neil on neid tooteid kodus. Küsige neilt, kas nad käivad koos vanematega supermarketis.
- Andke neile ülesanne leida nende toodete "tegelikud" hinnad järgmise nädala jooksul. Järgmise tunni ajal arutate nende tulemusi.
- Rõhutage, et nad ei pea neid tooteid ostma, et nende hinda kontrollida, nad peavad lihtsalt hinnad märkmikusse või töölehele kirja panema.
- Ülevaade ja lõpetamine (5 minutit): Vaadake üle, et samadel toodetel võib olla erinev hind.

Õppetund 2

- Soojendus (10 minutit): Küsige õpilastelt, kas neil oli eelmisel nädalal võimalus koos vanematega supermarketis käia, ja paluge 1-2 õpilasel jagada oma kogemusi.
- Juhised (10 minutit): Teavitage õpilasi, et nüüd mängite punktimängu, milles võidavad need õpilased, kes esitavad madalama ja kõrgema hinna, ning kõik õpilased peaksid julgelt oma järeldusi jagama.
- Harjutus (20 minutit): Paluge õpilastel jagada leitud hindu ja kirjutada tahvlile iga toote madalam ja kõrgem hind. Arutlege iga toote hinnaerinevuse põhjuste üle.
- Paluge õpilastel välja arvutada, kui palju raha nad saavad kokku hoida, kui nad eelistavad madalama hinnaga tooteid.
- Arutlege, kas on tooteid, mille hind on sama, olenemata sellest, kust neid osta.
- Ülevaade ja lõpetamine (5 minutit): Vaadake üle, et samadel toodetel võib olla erinev hind ja et palju raha saab kokku hoida, kui eelnevalt uurida.

Nipid tegevuse juhendamiseks	<ul style="list-style-type: none"> • Küsige õpilastelt, kas on tooteid, mida nad eelistavad olenemata nende hinnast, ning arutlege nende eelistusi ja soove. • Küsige õpilastelt, kas on tooteid, mida nad peavad väga kalliks, ja laske neil öelda, miks nad neid nii kalliks peavad.
Kuidas tegevust hinnata?	<p>Paluge õpilastel kirjutada üles mõned küsimused tunni kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Kas sa arvasid ära õige hinna minu toodud esemetele?" • "Kas te usute, et see on ainus hind, mille eest see ese saadaval on?" <p>Koguge lehed kokku, kui nad on lõpetanud, ja vaadake need hiljem üle, et hinnata õpilaste arusaamist.</p>
Kasutatud kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • Lesson plan on shopping at the supermarket: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-10854

Materjalid tegevuseks: Tegelik väärtus

"Mis on selle hind?" tööleht

Toode	Hind	Toode	Hind
Jäätis		küpsised	
T-särk		šampoon	
koolikott		šokolaad	
juust		kingad	
auto		nutitelefon	

"Uuringud supermarketis" tööleht

Toode	Hind	Toode	Hind
jäätis		küpsised	
pasta		1l apelsinimahl	
hambapasta		šampoon	
1kg õunu		8 rulli vetsupaberit	
Riided		šokolaad	

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Raha õppimine
Sihtrühm	Õpilased vanuses 7-12
Tegevuse tutvustus	<p>Raha on kõigi kaupade ja teenuste vahetusvahend. Erinevatel müntidel ja paberrahal on erinev väärtus. Lapsed peavad oskama ära tunda erinevate kaupade ja teenuste ostmiseks kasutatavate müntide ja rahatähtede nimetusi ja väärtusi. See tegevus aitab lastel tuvastada müntide nimetusi ja mõista nende suhtelist väärtust ostujõu mõttes.</p> <p>See on näost-näku tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetegevuseks.</p>
Tegevuse eesmärk	Seadke mündid ja rahatähed vastavusse nende matemaatilise arvuga, et õpilased saaksid teadlikuks müntide ja paberraha väärtusest. Lapsed õpivad ära tundma ja vahet tegema müntidel.
Tegevuse ettevalmistus	<ul style="list-style-type: none"> Mündi identifitseerimise mälukaartid: Asetage mälukaartidele 1, 2, 5, 10, 20, 50 senti, 1 ja 2 euro suuruse müntide visuaalsed kujutised. Kasutage kaartide valmistamiseks võimaluse korral pappi. Lisage müntide mõlema külje kujutised. Pilte võib leida Euroopa Keskpangast: https://www.ecb.europa.eu/euro/coins/html/index.en.htm või riigi keskpangast, kui euro ei ole teie riigi vääring. <p>Võta kaasa suur paberkott, mis on osaliselt täidetud riisiga, ja 2 komplekti kõiki euromünnte. Trükkige õpilastele viktoriin välja.</p>
Materjalid	<p>Mündi identifitseerimise mälukaartid:</p> <ul style="list-style-type: none"> "Euromündid" viktoriin
Tegevuse kestvus	1 õppetund 45 minutit
Grupi suurus	Õpilased töötavad iseseisvalt
Tegevuse juhend	<ul style="list-style-type: none"> Soojendus (5 minutit): Aktiveerige eelteadmisi, paludes 1-2 õpilasel jagada oma kogemust raha kasutamisel. See võib olla midagi, mida nad on ostnud taskuraha eest või raha, mida nad on kogunud jõululaulude laulmise eest. Küsige õpilastelt, kas nad on märganud, et on olemas erinevaid münnte. Selgitage, et igal mündil on oluline, kuid erinev väärtus. Juhised (5 minutit): Teavitage õpilasi, et te mängite erinevaid mängu ja kõik õpilased peaksid vabalt osalema.

	<ul style="list-style-type: none"> • Harjutus (20 minutit): Mäng 1: Hoidke mälukaardid üleval ja vaadake, milline laps suudab iga mündi esimesena nimetada. Korrake iga mündi puhul kaks korda ja selgitage, et igal mündil on kaks erinevat külge. • Mäng 2: Asetage päris mündid suurde, osaliselt riisiga täidetud konteinerisse. Pange mündid riisi sisse ja peitke need riisi sisse. Paluge õpilastel leida igauks üks münt. Paluge õpilastel leida leitud mündid. • Viktoriin: (10 minutit): Jagage välja viktoriin ja paluge õpilastel iga küsimuse puhul õige vastus sisse kriipsutada. Paluge õpilastel oma vastuseid jagada ja kirjutada need tahvlile. • Kokkuvõtte ja lõpetamine (5 minutit): Vaadake uuesti üle, et igal mündil on oluline väärtus.
Nipid tegevuse juhendamiseks	<p>Võite näidata õpilastele esemeid, mis maksavad sama palju kui iga münt, et aidata neil mõista nende väärtust, nt: 1 sent: närimiskumm, 2 senti: kommid, 1 euro: kummi.</p> <p>Kasutage reaalseid münte, et aidata õpilastel neid visuaalselt paremini ära tunda.</p>
Kuidas tegevust hinnata?	Koguge viktoriinid kokku, kui nad on lõpetanud, ja vaadake need hiljem üle, et hinnata õpilaste arusaamist.
Kasutatud kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • Lesson plan on money: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-8018

Materjalid tegevuseks: Õpperaha

Euromüntide viktoriin

Leia müntide väärtus - Tõmba õigele vastusele ring ümber.

	<p>1 sent</p> <p>2 senti</p> <p>5 senti</p> <p>1 euro</p>
	<p>5 senti</p> <p>10 senti</p> <p>2 senti</p> <p>2 eurot</p>
	<p>10 senti</p> <p>50 senti</p> <p>5 senti</p> <p>1 euro</p>
	<p>10 senti</p> <p>50 senti</p> <p>1 sent</p> <p>1 euro</p>
	<p>1 sent</p> <p>50 senti</p> <p>20 senti</p> <p>1 euro</p>
	<p>50 senti</p> <p>10 senti</p> <p>2 senti</p> <p>2 eurot</p>

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Targalt ostlemine
Sihtrühm	õpilased vanuses 7-12
Tegevuse tutvustus	See on ostude sooritamise rollimäng, mis aitab õpilastel harjutada, küsides ja vastates, kui palju tooted maksavad. See tegevus tutvustab õpilastele turu-uuringuid enne ostude tegemist, hindade võrdlemist ja parima valiku tegemist. See on näost-näku tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetegevuseks.
Tegevuse eesmärk	<ul style="list-style-type: none"> • Mõista, kuidas kaaluda erinevaid alternatiive enne ostuotsuse tegemist. • Rakendada matemaatilisi oskusi, et võrrelda ühe ostuotsuse võimalikke alternatiive.
Tegevuse ettevalmistus	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupluse kaart: Kasutage malli "Poekaart" ja kohandage tooteid ja hindu vastavalt õpilaste tegelikkusele. • Ostunimekiri: Kasutage malli "Ostunimekiri" ja kohandage tooted vastavalt poekaardile. • Trükkige välja poekaardid ja ostunimekirjad.
Materjalid	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupluse kaart • Ostunimekiri
Tegevuse kestvus	1 õppetund 45 minutit
Grupi suurus	Õpilased töötavad 8-liikmelistes rühmades.
Tegevuse juhend	<ul style="list-style-type: none"> • Soojendus (10 minutit): Aktiveerige eelteadmisi, lubades 1-2 õpilasel jagada oma kogemusi, kui nad tahtsid midagi osta ja neil ei olnud piisavalt raha. • Küsige õpilastelt, kas nad on märganud, et samadel toodetel võib olla erinev hind. Kas nad võrdlevad enne ostmist sama toote erinevaid kaubamärke? • Selgitage, et hinnad võivad olla väga erinevad, olenemata sellest, kas ostate eri kaubamärke või kauplustest, ning tooge mõned näited tuntud toodete ja kaubamärkide kohta. • Juhised (10 minutit): Teavitage õpilasi, et nad hakkavad mängima rollimängu ja kõik õpilased peaksid vabalt osalema. • Jagage õpilased kaheksaliikmelistesse rühmadesse. Andke igale õpilasele üks poekaart. Need õpilased võtavad poemüüjate rolli. Andke teistele õpilastele igale üks ostunimekiri. Need õpilased võtavad ostjate rolli. Mängu eesmärk on, et ostjad säästaksid võimalikult palju raha, selgitades välja iga oma

	<p>ostunimekirjas oleva eseme hinna neljas poes ja ostes iga eseme kõige odavamast poest.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harjutus (20 minutit): Paluge "ostjatel" küsida igas poes iga oma ostunimekirjas oleva eseme hinda ja teha märkmeid. Andke neile aega, et leida iga ostunimekirjas oleva eseme odavaim hind. • Paluge ostjatel oma tulemusi jagada ja neid müüjatega ristkontrollida. Arutlege eri kaupluste hinnaerinevuste üle. • Läbivaatamine ja lõpetamine (5 minutit): Aidake õpilastel rakendada neid teadmisi reaalsete ostuvõimaluste puhul. Nimetage mõned näited ostude kohta, mida õpilane võib teha ja kuidas lühike turu-uuring enne ostu sooritamist aitab neil paremat otsust teha.
Nipid tegevuse juhendamiseks	<p>Kui on aega, paluge ostjatel ja müüjatel töötada rühmatööna ja arvutada ostunimekirja kogumaksumus, kui nad ostavad kõige odavamaid asju ja ostunimekirja kogumaksumus, kui nad ostavad kõige kallimaid asju.</p> <p>Arutlege, kui palju raha on tänu läbiviidud uuringule kokku hoitud.</p>
Kuidas tegevust hinnata?	<p>Esitage õpilastele mõned küsimused tunni kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Kas on raske leida kõige odavat hinda?" • "Kas turu-uuring on kulutatud aega väärt?" • "Kas me peaksime enne iga ostu sooritama turu-uuringu?" • "Milline on kõige kiirem hinnauuringu viis?"
Kasutatud kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • How Consumers Compare Prices To Make Purchase Decisions https://www.forbes.com/sites/forbesbusinesscouncil/2021/06/18/how-consumers-compare-prices-to-make-purchase-decisions/

Materjalid tegevuseks: Kaubad targalt

Mall kaupluse kaart

Poe nimi		Poe nimi	
Ese	hind	ese	hind
t-särk	20	t-särk	30
püksid	35	püksid	20
seelik	35	seelik	50
kampsun	20	kampsun	10
kingad	20	kingad	25

poe nimi		poe nimi	
ese	hind	ese	hind
t-särk	15	t-särk	25
püksid	45	püksid	40
seelik	20	seelik	15
kampsun	30	kampsun	45
kingad	30	kingad	15

Mall ostunimekiri

ese	pood	pood	pood	pood
t-särk				
püksid				
seelik				
kampsun				
kingad				

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Supermarketis
Sihtrühm	Õpilased vanuses 7-12
Tegevuse tutvustus	<p>Õpilased ostavad väga piiratud arvu kaupu, mistõttu nende võime mõista toodete hindu on väga piiratud. Õpetage õpilastele, et tarbekaupadel on erinevad hinnad ja nende hind sõltub paljudest erinevatest teguritest.</p> <p>See on näost-näku tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetegevuseks.</p>
Tegevuse eesmärk	Õpilased saavad aru toodete tegelikust väärtusest ja muutuvad tarbijatena teadlikumaks.
Tegevuse ettevalmistus	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutage malli "Millise peaksin valima?", et luua tööleht, millel on õpilastele kergesti äratuntavad tooted. Kõik tooted peavad olema saadaval nende kohalikes supermarketites ja mõned neist peaksid õpilaste huvi rohkem äratama, näiteks koolitarbed, suupisted, karastusjooigid jne. • Leidke kolm erinevat toodet, mille ühik on erinevalt väljendatud nt: <ul style="list-style-type: none"> ○ Munad: tavaliselt väljendatakse ühikuhinda tüki kohta. ○ Vedel pesuvahend: tavaliselt väljendatakse ühikuhinda korkides, kus ühest korgist piisab ühe pesuringi jaoks. ○ Soodapurk: tavaliselt väljendatakse ühikuhinda ühe grammi kohta. ○ Petersell: tavaliselt väljendatakse ühikuhinda kimbu kohta. <p>Tehke paar pilti oma kohaliku supermarketi hinnasiltidest, millel on kirjas toote hind ja ühikuhind. Püüdke leida kogutud kaupadega seotud hinnasildid.</p>
Materjalid	<ul style="list-style-type: none"> • "Millise peaksin valima?" viktoriin
Tegevuse kestvus	1 õppetund 45 minutit
Grupi suurus	Õpilased töötavad üksi ja maksimaalselt kolme- ja neljaliikmelistes rühmades.

<p>Tegevuse juhend</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Soojendus (10 minutit): Küsige õpilastelt, kas nad on märganud, et supermarketites müüdavaid tooteid on saadaval paljude erinevate kaubamärkidega, erinevates kogustes ja erinevate hindadega. Aktiveerige eelteadmisi, paludes 1-2 õpilasel jagada oma kogemust, kuidas nad on pidanud valima ühe toote paljude sarnaste toodete hulgast. • Küsige õpilastelt, kas nad kasutavad toodete valikul mingeid kriteeriume. Kas hind on üks neist kriteeriumidest? Kas ühiku hind on üks neist kriteeriumidest? • Juhised (10 minutit): Näidake kogutud esemeid. Selgitage õpilastele, kuidas ühikuhind erinevate toodete puhul toimib ja millised on võimalikud variandid, mille abil ühikuhinda saab väljendada sõltuvalt tootest, nt tükk, pesakond, kilo, kimp jne. Küsige õpilastelt, kas nad on märganud ühikuhindu hinnasiltidel. • Selgitage, et toodete võrdlemine muutub ühikuhinna kasutamisel lihtsamaks ja tõhusamaks. • Teatage õpilastele, et teete nendega viktoriini, mis aitab neil tooteid võrrelda. • Harjutus (20 minutit): Andke õpilastele tööleht "Millise peaksin valima?". Küsige neilt, kas nad kasutavad neid tooteid ja millist neist nad taskuraha eest ostavad. • Laske õpilastel tulla kolme- ja neljeliikmelistes rühmades arutleda tõenäoliste vastuste üle. Paluge neil oma arvutused üles kirjutada. • Paluge õpilastel jagada oma oletusi ja kirjutage need tahvlile, kui õpilased neid kaasõpilastega jagavad. • Läbivaatamine ja lõpetamine (5 minutit): Vaadake üle, et ühikuhind on väga kasulik toodete võrdlemisel, eriti supermarketis, kus on palju sarnaseid tooteid.
<p>Nipid tegevuse juhendamiseks</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Küsige õpilastelt, kas on tooteid, mida nad sooviksid osta, olenemata nende hinnast ja arutage nende soove. • Paluge õpilastel järgmisel supermarketikülastusel ühikuhindu aktiivsemalt uurida.
<p>Kuidas tegevust hinnata?</p>	<p>Koguge lehed kokku, kui nad on lõpetanud, ja vaadake need hiljem üle, et hinnata õpilaste arusaamist.</p>
<p>Kasutatud kirjandus</p>	<p>Lesson plan on shopping at the supermarket: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-10854</p>

Materjalid tegevuseks: Supermarketis

"Millise peaksin valima?" viktoriin

Milliseid küpsiseid peaksin valima? Millise küpsise hind on madalam?	
Mõnusad DabaDuba küpsised on täis šokolaadi ja maitset! Üks pakk 10 küpsisega: 5 eurot!	Suur pakk Super-Duper maitsvaid šokolaadiküpsiseid! Üks pakk 5 küpsisega 5 euro eest!
Mul on nii janu! Ma pean kohe apelsinimahla jooma! Kumb maksab vähem?	
Apelsinimahl ehtsatest apelsinidest täis maitset ja lõhna! Haara oma apelsinimahl selles suurepärases 330 ml pakendis ja naudi! ainult 2 eurot!	Extra powerful orange juice for kids and teenagers! Get the energy you need! One pack of 250ml only 1,80 euro!
Mul on vaja paar pliiatsit kodutööde kirjutamiseks. Milline neist on kõige soodsam?	
4 pliiatsiga komplekt õpilastele hämmastava hinnaga 8 eurot!	6 pliiatsiga komplekt spetsiaalselt noortele õpilastele unikaalse hinnaga 9 eurot.
Ma kavatsen koos emaga kooki küpsetada. Meil on vaja 5 muna. Millist kahest järgmisest valikust me peaksime tegema?	
6 munaga pakk =1.20	10 munaga pakk =3 euro
Peaksime hankima uue vedela pesuvahendi. Seal on mõned müüdnud hinnaalanduse all. Milline on kõige odavam ühe tassi kohta?	
SuperClean pesuvahend! 50 tassi + 20 tassi kingitus vaid 14 euro eest.	CleanItAll pesuvahend: CleanTlean Clean: Üks kord elus pakkumine! 40 tassi vaid 12 euro eest!

Õppekava - vanuses 13-18 aastat

Õppekava pealkiri	Matemaatika
Õppekava rühm	Matemaatika
Õpiväljundid	<p>Õpilased:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistavad, kuidas turg toimib ja milline on hästi informeeritud tarbijate jõud; • mõistavad, kui palju turundus ja reklaam mõjutavad meie ostuotsuseid; • tunnistavad, et enne ostuotsuse langetamist on vaja teha turu-uuringuid; • mõistavad, kui oluline on enne ostu sooritamist leida alternatiive, mis puudutab kulusid ja raiskamist; • rakendavad matemaatilisi oskusi toodete lõpphinna väljaselgitamiseks; • rakendavad matemaatilisi oskusi toodete hindade võrdlemiseks; • haldavad oma taskuraha tõhusamalt.
Nõuded, mis tuleb täita õpingute alustamiseks, kui need on õpiväljundite saavutamise eelduseks	Enne käesolevas moodulis sisalduva õppematerjali kasutamise alustamist ei ole mingeid erinõudeid. Õpingute alustamise nõuded puuduvad.
Õppetöö kogumaht, sealhulgas õppetöö, praktika ja iseseisva töö maht	Õppematerjalid ja tegevused hõlmavad kuni 4 tundi ja 45 minutit keskkoolide jaoks.
Õppe sisu	Õppematerjalide hulka kuuluvad viktoriinid, rollimängud, mängud, turu-uuringud, harjutused ja reaalsed juhtumite stsenaariumid.
Õppekeskkonna kirjeldus	Tegevused on mõeldud näost näkku toimuvaks õppeks, kuid neid saab hõlpsasti kohandada kombineeritud või veebipõhise õppetöö puhul. Lähiõppe puhul on vaja kaasaegseid õppetööd toetavaid ruume. Õpetajad vajavad kõiki põhilisi seadmeid koolituste läbiviimiseks, võimalust kujundada ruum vastavalt vajadustele, piisavaid võimalusi rühma- ja paaristööks jne. Segatud või veebipõhise õpetamise korral vajavad õpetajad kõrgetasemelist veebipõhist vahendit, et hõlbustada individuaalselt või rühmas toimuvaid tegevusi.
Õppematerjalide loetelu, kui need on ette nähtud õppekava läbimiseks	<p>Õppematerjalid, mis on esitatud tegevuste kaudu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Ostlemine" viktoriin

	<ul style="list-style-type: none"> • Tööleht "Ostunimekiri" • Mudel hääletussedel • Viktoriin "Hulgiostlemine" • Tööleht "Igakuised kulud" • "Millist tüüpi tarbija oled?" viktoriin <p>Kasutatud kirjandus ja inspiratsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Guidelines from the Consumers' Ombudsman on end-of-season sales: http://www.synigoroskatanaloti.gr/docs/press/2016-01-08.%CE%94%CE%A4-%CE%95%CE%BA%CF%80%CF%84%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82.doc • Lesson plan on creative recycling: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-educationalvideo-8522-740 • Why Buying in Bulk Doesn't Always Save You Money https://www.investopedia.com/articles/pf/07/bulk_buying.asp • Lesson plan on family budget: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-aggregatedcontent-8526-7899 • Marketing techniques applied to children: https://www.kepka.org/enimerosi/dikaiomata-katanaloton/441-enimerosi/dikaiomata-katanaloton/787-2020-08-05-08-27-11
Täitmise tingimused ja väljastatavad dokumendid	Õppekavavälistes tegevustes osalejatele ei väljastata spetsiaalseid tunnistusi.
Konkreetses õppekava kohase täienduskoolituse andmiseks nõutava kvalifikatsiooni, õppe- või töökogemuse kirjeldus	Koolitajatel peaks olema kogemus tarbija- või majandustundide läbiviimisel.

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Hooaja lõpumüük
Sihtrühm	õpilased vanuses 13-18
Tegevuse tutvustus	<p>Selles tegevuses kasutatakse põhilisi matemaatilisi oskusi, et aidata õpilastel mõista hooajamüüki ja seda, kuidas allahindlus toimib. See tegevus tutvustab õpilastele turu-uuringuid enne ostude tegemist, hinnavõrdlust ja parima valiku tegemist vastavalt nende tegelikele vajadustele ja soovidele.</p> <p>See on näost-näkkude tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetegevuseks.</p>
Tegevuse eesmärk	<ul style="list-style-type: none"> • Teadmised, et enne ostuotsuse tegemist on vaja läbi viia turu-uuringuid. • Mõista, kuidas turg toimib ja milline on hästi informeeritud tarbijate jõud. • Rakendada matemaatilisi oskusi toodete lõpphinna väljaselgitamiseks.
Tegevuse ettevalmistus	Ostuviktoriin: kasutage malli "Ostuviktoriin" ja kohandage tooteid ja hindu vastavalt õpilaste tegelikkusele.
Materjalid	Ostuviktoriin
Tegevuse kestvus	1 õppetund 45 minutit
Grupi suurus	Õpilased töötavad iseseisvalt
Tegevuse juhend	<ul style="list-style-type: none"> • Soojendus (10 minutit): Aktiveerige eelteadmisi, lubades 1-2 õpilasel jagada kogemust, kui nad tahtsid midagi osta ja neil ei olnud piisavalt raha. • Küsige õpilastelt, kas nad on märganud, et mõned tooted on teatud aastaajal soodushinnaga saadaval. Arutlege, millised tooted on hooaja lõpumüügi ajal soodushinnaga saadaval ja kirjutage nimekiri tahvlile. • Küsige õpilastelt, kas nad on märganud allahindlusi ainult hooaja lõpumüükide ajal, ja nimetage mõned juhtumid, mil tarbijad saavad osta tooteid allahindlusega, näiteks must reede, poe äritegevuse lõpetamine jne. • Juhised (10 minutit): Teavitage õpilasi, et te annate neile viktoriini ja nad vajavad viktoriini lahendamiseks põhilisi protsentidega seotud matemaatilisi oskusi. • Harjutus (20 minutit): Jagage viktoriin välja ja paluge õpilastel õige vastus sisse ringistada. • Paluge õpilastel oma vastuseid jagada ja kirjutage need tahvlile. • Läbivaatamine ja lõpetamine (5 minutit): Aidake

	<p>õpilastel rakendada neid teadmisi reaalsete ostuvõimaluste puhul. Nimetage mõned näited ostude kohta, mida õpilane võib teha, ja kuidas turu-uuringud enne ostu sooritamist aitavad neil paremat otsust langetada.</p>
Nipid tegevuse juhendamiseks	<p>Lubage õpilastel tulla harjutusi tegema kolme- või neljaliikmelistes rühmades korraga. Vajaduse korral püüdke panna raskustes olevad õpilased paaridesse edasijõudnute õpilastega.</p>
Kuidas tegevust hinnata?	<p>Esitage õpilastele mõned küsimused tunni kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Kui toode tundub olevat müügil allahindlusega, kas me saame kindlasti soodsa hinnaga?" • "Kas see on soodne, kui me ostame midagi, mida me tegelikult ei vaja?" • "Kui kallist eset müüakse sama allahindlusprotsendi all, kui odavamat eset, kas me saame soodsalt?" • "Kas hooaja lõpumuügi ajal on sama kaupluse sees kõikidel toodetel sama soodushind?"
Kasutatud kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • Guidelines from the Consumers' Ombudsman on end-of-season sales: http://www.synigoroskatanaloti.gr/docs/press/2016-01-08.%CE%94%CE%A4-%CE%95%CE%BA%CF%80%CF%84%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82.doc

Materjalid tegevuse jaoks: Hooaja lõpumüük

Ostuviktoriin

1. Sa nägid oma kodu lähedal asuvas poes suurepäraseid teksapükse. Hind oli 100 eurot. Sa arvasid, et see on üsna kallis. Te oleksite saanud endale lubada selle ostmist, kui seda oleks müüdud 50 euro eest. Kuna hooaja lõpumüük pidi paari päeva pärast algama, arvasite, et võite veel paar päeva oodata. Kui hooaja lõpumüük algas, müüdi teksapaari 20% allahindlusega. Kas te võisite seda endale lubada?

- a. Ei, see oli ikkagi väga kallis, kuna pidin selle eest maksma 70 eurot.
- b. Ei, see oli ikkagi väga kallis, sest lõpphind oli 80 eurot.
- c. Muidugi! Ma ostsin selle.

2. Sa nägid oma kohalikus kaubanduskeskuses suurepäraselt t-särki ja seda müüdi hämmastava allahindlusega! Silt kaupluse aknal näitas: 50% soodushinnaga! Sul oli ainult 20 eurot. Mida sa tegid?

- a. Ostsin selle kohe ära.
- b. Läksin poodi ja küsisin lõplikku hinda. Kui see maksis 20 eurot või vähem, võisin selle osta.
- c. Ma pidin enne ostmist kontrollima, kas see sobib mulle hästi.

3. Leidsid kahest erinevast poest suurepärase paari kingi. Esimeses poes maksid need 50 eurot ja teises 70 eurot. Hooaja lõpumüügil müüs esimene pood sama paari 10% allahindlusega. Teine pood langetas hinna 40 eurole. Kummast kohast on parem kingi osta?

- a. Esimene. Ma pidin maksma 30 eurot.
- b. Teine. Ma pidin maksma 40 eurot.
- c. Esimene, sest see oli algusest peale odavam.

4. Poe aknal oli suur punane silt, millel oli kirjas: Kuni 80% allahindlus! See oli väga ahvatlev ja sa tahtsid kontrollida, kas oled avastanud hea soodsa pakkumise. Sa leidsid t-särgi. Esialgne hind oli 20 eurot ja nüüd võisid sa seda osta vaid 15 euroga. Kui suur oli allahindluse protsent?

- a. Kindlasti 80%.
- b. See oli umbes 40-50%.
- c. Ainult 25%.

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Klassipidu
Sihtrühm	õpilased vanuses 13-18
Tegevuse tutvustus	See tegevus on õpilaste jaoks reaalne stsenaarium. Õpilastel palutakse korraldada aasta lõpus klassipidu. Eesmärgid on kaks: <ul style="list-style-type: none"> • korraldada see pidu võimalikult väikese eelarvega; • tekitada võimalikult vähe jäätmeid. See on näost-näku tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetegevuseks.
Tegevuse eesmärk	Õpilased mõistavad, et enne ostuotsuse langetamist on vaja läbi viia turu-uuring ja kui oluline on enne ostu sooritamist leida alternatiive, mis puudutab kulusid ja jäätmeid.
Tegevuse ettevalmistus	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutage malli "Ostunimekiri", et koostada tööleht peol kasutatavate toodetega. • Kasutage malli "Hääletussedel", et luua hääletussedelid hääletamiseks. Valmistage papist kast, mida saab kasutada salajase hääletamise jaoks.
Materjalid	<ul style="list-style-type: none"> • tööleht "Ostunimekiri" • hääletussedel
Tegevuse kestvus	2 õppetundi, kumbki 45 minutit, mitte pidev.
Grupi suurus	3-4 liikmelised grupid
Tegevuse juhend	Õppetund 1 <ul style="list-style-type: none"> • Soojendus (5 minutit): Aktiveerige eelteadmisi, paludes õpilasel jagada kogemust, kui ta korraldas peo. • Küsige õpilastelt, kas nad on märganud, et peod võivad maksta palju raha ja tekitada palju ebavajalikke jäätmeid. • Selgitage, et vajate nende abi, et muuta seda olukorda ja korraldada klassipidu, mis kulutab väikest eelarvet ja tekitab vähe jäätmeid. • Juhised (5 minutit): Teavitage õpilasi, et te annate neile ülesande teha turu-uuring, mis aitab teil kõigil leida parim lahendus peo korraldamiseks. • Harjutus (20 minutit): jagage välja ostunimekiri. • Jagage õpilased kolme- või neljaliikmelistesse

rühmadesse ja paluge arutada paar minutit ostunimekirja üle.

- Kirjutage tahvlile ostunimekiri ja peole kutsutavate õpilaste arv.
- Arutlege iga ostunimekirja punkti üle. Esitage õpilastele mõned küsimused esemete kohta:
  - "Kas see ese on peo jaoks vajalik?"
  - "Kas seda saab asendada millegi muuga?"
  - "Kas see ese visatakse pärast pidu ära?"
  - "Milline on parim viis jäätmete vähendamiseks?"
  - "Milline kogus katab peo vajadused nt. salväratikute arv, söögiriistade arv?"
  - Kas me saame midagi ise valmistada (nt kook, mõni mahl, kaunistustükk), mida kasutada ja mitte osta?"
- Leppige kokku konkreetsetes kogustes toitu, jooke, serveerimismaterjale ja kaunistusi.
- Kodutöö (10 minutit): Paluge õpilastel tegutseda rühmadena. Igaüks koostab ettepaneku, mis katab kõik peo vajadused. Ettepanek peab sisaldama selliseid üksikasju nagu maksumus, tarnijad, tarvikud, ajakulu jne.
- Õpilased esitavad oma ettepaneku järgmise tunni ajal ja õpilased otsustavad salajase hääletuse teel, millise ettepaneku nad heaks kiidavad ja kasutavad. Igal rühmal on oma ettepaneku esitamiseks aega maksimaalselt 5 minutit.
- Läbivaatamine ja lõpetamine (5 minutit): Vaadake üle, et peod on lõbusad ja ei tohiks maksustada varandust ega kahjustada keskkonda.

Õppetund 2:

- Soojendus (5 minutit): Paluge õpilastel jagada oma kogemusi ettepaneku ettevalmistamisel.
- Juhised (5 minutit): Teavitage õpilasi, et igal rühmal on oma ettepaneku esitlemiseks maksimaalselt 5 minutit. Kui aega jääb, võivad õpilased esitada küsimusi ja selgitusi erinevate ettepanekute kohta.
- Ettepanekute esitamine (20 minutit): Laske õpilastel oma ettepanekuid tutvustada ja vajadusel esitada küsimusi. Lubage õpilastel esitada kiireid küsimusi iga esitluse lõpus.
- Hääletamine (10 minutit): Pärast kõigi ettepanekute kuulamist jagage hääletussedelid ja paluge õpilastel hääletada kahe ettepaneku poolt, mis neile kõige rohkem meeldivad.
- Lugege hääled kokku ja kirjutage need tahvlile. Önnitlege rühma, kes esitas kõige rohkem häáli saanud ettepaneku. Peo korraldamiseks vajaliku eelarve

	<p>maksavad kõik õpilased võrdselt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ülevaade ja lõpetamine (5 minutit): Vaadake läbi ettepaneku üksikasjad, määrake võimalik kuupäev, arvestades ajakulu ja määrake peo korraldamine võitnud rühmale.
Nipid tegevuse juhendamiseks	Kui hääletused on tasavägised, paluge kahel rühmal teha koostööd ja korraldada pidu ühiselt.
Kuidas tegevust hinnata?	Koguge ettepanekud pärast esitlusi kokku ja vaadake need hiljem üle, et hinnata õpilaste arusaamist.
Kasutatud kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • Lesson plan on creative recycling: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-educationalvideo-8522-740

Materjalid tegevuse jaoks: Koolipidu

Ostu nimekiri

Ese	Kui palju vaja on?	Hind kokku	Alternatiiv
Salvrätikud			
taldrikud			
tassid			
nõud			
Snäkid			
magustoidud			
Joogid			
Kaunistused			
Koristustarbed			
Serveerimine			

Hääletussedel

Lisage V-täht 2 ettepaneku ette, mis teile kõige rohkem meeldisid:

1. ettepanek (õpilaste nimed)

2. ettepanek: (õpilaste nimed)

3. ettepanek: (õpilaste nimed)

4. ettepanek: (õpilaste nimed)

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Ostmine suurtes kogustes
Sihtrühm	õpilased vanuses 13-18
Tegevuse tutvustus	<p>Selles tegevuses kasutatakse põhilisi matemaatilisi oskusi, et aidata õpilastel mõista, kuidas hulgi ostmine toimib. See tegevus tutvustab õpilastele kriteeriume, mida nad peavad kasutama, et teha parim ostuvõimalus vastavalt oma tegelikele vajadustele ja soovidele.</p> <p>See on näost-näku tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetegevuseks.</p>
Tegevuse eesmärk	<ul style="list-style-type: none"> • Teadvustage, et enne ostuotsuse tegemist on vaja läbi viia turu-uuringuid. • Rakendage matemaatilisi oskusi toodete hindade võrdlemiseks.
Tegevuse ettevalmistus	Ostuviktoriin: Kasutage malli " Hulgi ostmise viktoriin " ja kohandage tooteid ja hindu vastavalt õpilaste tegelikkusele.
Materjalid	<u>Hulgi ostmise viktoriin</u>
Tegevuse kestvus	1 õppetund 45 minutit
Grupi suurus	Õpilased töötavad iseseisvalt
Tegevuse juhend	<ul style="list-style-type: none"> • Soojendus (10 minutit): Aktiveerige eelteadmisi, paludes 1-2 õpilasel jagada kogemust, kui nad ostsid midagi suures koguses. • Tutvustage õpilastele mõistet "lahtiselt ostmine". Selgitage, millised on eelised ja puudused, kui palju suurema koguse ostmise eest makstakse madalamat hinda ühiku kohta. • Arutage, et madalam hind võib viia meid ostma suuremaid koguseid, kui neid tegelikult vaja on. • Juhised (5 minutit): Teavitage õpilasi, et nad teevad viktoriini ja vajavad selleks matemaatilisi põhioskusi. • Kirjutage tahvlile järgmine valem: $\text{hind} \div \text{esemete arv} = \text{hind eseme kohta}$. Selgitage, et õpilased kasutavad seda valemit jagamisülesannete lahendamiseks. Nad peavad viktoriini jaoks arvutama hinna eseme kohta. • Harjutus (20 minutit): Jagage välja viktoriin ja paluge neil esitada õiged vastused. • Paluge õpilastel oma vastuseid jagada ja kirjutage need tahvlile, kui õpilased neid klassiga jagavad. • Arutlege enne õigete vastusteni jõudmist viktoriini kõigi küsimuste üle. • Läbivaatamine ja lõpetamine (10 minutit): Aidake

	<p>õpilastel rakendada neid teadmisi reaalsete ostuvõimaluste puhul. Nimetage mõned näited ostude kohta, mille puhul hulgi ostmine parandab õpilaste valikuvõimalusi.</p>
Nipid tegevuse juhendamiseks	<p>Paluge õpilastel soovitada tooteid, mis sobivad ideaalselt hulgiostudeks ja tooteid, mille hulgiostud võivad olla probleemiks, kui neid ostetakse suurtes kogustes. Kirjutage nende ettepanekud tahvlile. See tegevus võimaldab neil paremini mõista, kuidas nad saavad kasu lahtiselt ostmisest.</p> <p>Kasutage igapäevaseid näiteid toodete hulgiostude kohta ning keskenduge eelistele ja puudustele.</p>
Kuidas tegevust hinnata?	<p>Esitage õpilastele mõned küsimused tunni kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Kas me peaksime arvestama toiduaine kõlblikkusaega, enne kui ostame seda suurtes kogustes?" • "Kas me peaksime enne toiduaine hulgiostu ostmist läbi mõtlema selle kvaliteedi? Kas on hea valik osta lahtiselt ebatervislikke suupisteid?" • "Kui me ostame midagi, mida me tegelikult ei vaja, kas see on meile on tegelikult kasulik?" • "Kas meil on oma kodus piisavalt ruumi, et hoida lahtiselt ostetud tooteid?" • "Kas lahtiselt ostmine aitab meil uurida uusi tooteid ja proovida neid? "
Kasutatud kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • Why Buying in Bulk Doesn't Always Save You Money https://www.investopedia.com/articles/pf/07/bulk_buying.asp

Materjalid tegevuse jaoks: Hulgiostmine

Hulgi ostmise viktoriin

Üks viis, kuidas inimesed raha kokku hoiavad, on "hulgiostmine" või suurte koguste ostmine toodetest, mida nad kõige rohkem kasutavad. Aidake perekond Smithil otsustada, kust nad ostavad oma kaheksa liikmelise pere jaoks kõige rohkem vajalikke tooteid. Leidke välja sama koguse toodete maksumus igas poes. Võrrelge hindu poes, kus Smithid ostavad tooteid lahtiselt "Hulgipood", hindadega, mida nad maksaksid tavalises supermarketis. Et otsustada, milline kauplus aitab Smithidel kõige rohkem raha kokku hoida, leidke iga toote ühikuhind. Ümardage ülespoole lähima sendini.

Hulgipood	Hind eseme kohta	Supermarket	Hind eseme kohta
Üks 20-ne pakend seebi hinnaga 6 eurot.	<i>0,30 eurot seebi kohta</i>	Neli 5-pakki seepi hinnaga 1,10 eurot iga pakend.	<i>0,22 eurot seebi kohta</i>
Kaks 2 liitrist pudelit šampooni hinnaga 9,20 eurot pudel.	<i>4,60 eurot liitri kohta</i>	Neli 1 liitri pudelit šampooni hinnaga 5,79 eurot pudeli kohta	<i>5,79 eurot liitri kohta</i>
Üks karp 500 salvrätikut hinnaga 10 eurot	<i>0,02 eurot salvrätiku kohta</i>	Viis karp 100 salvrätikut 3 euro eest iga karp	<i>0,03 eurot salvrätiku kohta</i>
Kolm karp 20 puuviljamahla (igaüks 250 ml) hinnaga 7 eurot karp.	<i>0,35 eurot ühe mahla kohta</i>	Neli kasti 15 puuviljamahla (igaüks 250 ml) hinnaga 3,3 eurot karbi kohta.	<i>0,22 eurot mahla kohta</i>

Arvutage kogumaksumus, kui Smithid ostavad kõige odavamaid esemeid ja kogumaksumus, kui Smithid ostavad kõige kallimaid esemeid. Kui palju nad säästavad?

Tooted	Odav hind	Kallis hind	Säästavad
20 seepi	<i>4,4 eurot</i>	<i>6 eurot</i>	<i>1,6 eurot</i>
4 pudelit šampooni	<i>18,40 eurot</i>	<i>23,16 eurot</i>	<i>4,76 eurot</i>
500 salvrätikut	<i>10 eurot</i>	<i>15 eurot</i>	<i>5 eurot</i>
60 mahla (250 ml/tk)	<i>21 eurot</i>	<i>13,2 eurot</i>	<i>7,8 eurot</i>

Kas teie arvates on olulisem maksta kõige madalamat hinda toote eest või on olulisem saada endale meelepärane kaubamärk? Selgitage oma vastust:

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Igakuine eelarve
Sihtrühm	õpilased vanuses 13-18
Tegevuse tutvustus	See tegevus on loov turu-uuring õpilastele. Õpilastel palutakse pidada üksikasjalikku arvestust oma kulude kohta ja püüda leida paremaid ja odavamaid alternatiive. See on näost-näku tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetegevuseks.
Tegevuse eesmärk	<ul style="list-style-type: none"> • Õpilased saavad oma taskuraha tõhusamalt hallata. • Tunnistavad vajadust teha enne ostuotsuse tegemist turu-uuringuid. • Mõistavad, kui oluline on enne ostu sooritamist leida alternatiive, mis puudutab kulusid.
Tegevuse ettevalmistus	Kasutage malli "Igakuised kulud", et luua tööleht reaalsete kuludega, mida õpilased saavad kasutada. See tööleht ei ole lõplik, mida nad kasutavad.
Materjalid	<ul style="list-style-type: none"> • Tööleht "Igakuised kulud"
Tegevuse kestvus	Kaks õppetundi, kumbki 45 minutit, mitte pidev. Teine õppetund toimub vähemalt ühe kuu pärast esimest tundi.
Grupi suurus	Õpilased töötavad iseseisvalt
Tegevuse juhend	<p>Õppetund 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soojendus (5 minutit): Aktiveerige eelteadmised, paludes õpilasel jagada oma kogemust, mis tuleneb tema tehtud ostust, mille järel ta mõistis, et võib leida odavama toote. • Selgitage, et taskuraha on kõigile väga oluline ja me kõik peame välja selgitama, kas nad kasutavad seda kõige paremini ära. • Juhised (15 minutit): Jagage välja "igakuiste kulude" mall ja selgitage, et see on ainult soovituslik. Igal õpilasel on erinevad eelistused, kuidas oma raha kulutada. Püüate kõik koos koostada kulude nimekirja, mis hõlmab kõiki võimalikke kuu jooksul tekkinud kulutusi. • Harjutus (15 minutit): Paluge õpilastel jagada oma kulutusi. Kirjutage kulud tahvlile. • Püüdke liigitada kõik mainitud kulutused üldisematesse kategooriatesse nt. telekommunikatsioon, meelelahutus, riided jne. • Kodutöö (5 minutit): Paluge õpilastel koostada selge nimekiri kõigi nimetatud kulutustega vastavalt teie

	<p>märkustele tahvlil.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nad kasutavad seda igakuist eelarvet terve kuu jooksul. Nad peavad pidama väga üksikasjalikku arvestust tekkinud kulutuste ja alternatiivsete hindade kohta, mida nad leiavad. Alternatiivsed hinnad võivad olla madalamad või kõrgemad kui need, mida nad on maksnud. Alternatiivseid hindu võib leida nii veebipõhistest kui ka reaalistest kauplustest. Läbivaatamine ja lõpetamine (5 minutit): Vaadake üle, et see igakuine kulude nimekiri aitab neil tulevikus oma raha targemalt kulutada, kuid nad ei tohiks oma otsuseid selle kuu jooksul hinnata. <p>Õppetund 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Soojendus (10 minutit): Paluge õpilastel jagada oma kogemusi, rääkides oma kuludest. Juhised (5 minutit): Teavitage õpilasi, et arutate nende tulemusi, kasutades nende igakuiste kulutuste nimekirja. Harjutus (15 minutit): Paluge õpilastel hinnata, kui palju raha kulus kummaski olukorras kokku: <ul style="list-style-type: none"> kui nad eelistaksid alati odavamaid alternatiive; kui nad eelistasid alati kõige kallimaid alternatiive. <p>Esitage õpilastele küsimusi:</p> <ul style="list-style-type: none"> "Kas erinevus "alati kõige odavam" ja "alati kõige kallim" hinnangute vahel on nende jaoks oluline?" "Kas säästetud raha aitab teil osta midagi, mida te varem ei saanud osta?" "Milline on see kategooria, millele te näete kõige rohkem kulutavat? Kas see vastab teie tegelikele vajadustele?" "Kas leidsite väärilisi odavamaid alternatiive? Kas te otsustate tulevikus nende alternatiivide kasuks?" Kas te arvate, et saate jätkata oma kulutuste üle arvestuse pidamist? Kas sellest on teile abi?" <p>Ülevaade ja lõpetamine (5 minutit): Ülevaade vajadusest otsida alati alternatiive ja teha teadlikke otsuseid.</p>
Nipid tegevuse juhendamiseks	Püüdke kaasata kõik õpilased oma igakuiste kulude nimekirja arutamisse. Vältige kogu kulutatud raha küsimist, et väikese taskurahaga õpilased ei tunneks end halvasti.
Kuidas tegevust hinnata?	<p>Esitage õpilastele küsimusi:</p> <ul style="list-style-type: none"> "Kas on mingeid muudatusi teie valikutes, mis aitavad teil tulevikus kulutada vähem mõnele tootekategooriale ja rohkem teistele?"

	<ul style="list-style-type: none"> • "Mis oli see element, mis teid oma kulutuste üle arvestust pidades kõige rohkem üllatas?" • "Kas tunnete, et olete nüüd teadlikum toodete ja teenuste väärtusest?"
Kasutatud kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • Lesson plan on family budget: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-aggregatedcontent-8526-7899

Materjalid tegevuse jaoks: Kuu eelarve

Mall igakuistest kuludest

Ese	Ostetud	Alternatiiv	Märkmed
Koolitarbed			
Riided			
Kingad			
Aksessuaarid			
Hügieenitarbed			
Snäkid			
Restoranid			
Kiirtoit			
Kohvi			
Transport			
Telekommunikatsioon			
Raamatud			
Mänguasjad			
Kingid			
Ajakirjandus			

Mooduli nimi	Hinna kujunemine
Tegevuse nimi	Millist tüüpi tarbija olete?
Sihtrühm	Õpilased vanuses 13-18
Tegevuse tutvustus	See tegevus tutvustab õpilastele turu-uuringute kontseptsiooni enne ostmist, hinna kujunemist, hinna ja kvaliteedi suhet, parimat valikut, impulssostu, reklaami ja turundustehnikaid, mis kujundavad nende tegelikke vajadusi ja soove. See on näost-näku tegevus, kuid seda saab hõlpsasti muuta veebipõhiseks õppetevuseks.
Tegevuse eesmärk	<ul style="list-style-type: none"> • Teadvustada, et enne ostuotsuse tegemist on vaja läbi viia turu-uuringuid. • Mõista, kuidas turg toimib ja kui palju turundus ja reklaam mõjutavad meie ostuotsuseid.
Tegevuse ettevalmistus	Ostuviktoriin: kasutage malli "Millist tüüpi tarbija olete?" ja kohandage vajadusel küsimused õpilaste tegelikkusele.
Materjalid	<ul style="list-style-type: none"> • „Mis tüüpi tarbija sa oled?“ viktoriin
Tegevuse kestvus	1 õppetund 45 minutit
Grupi suurus	Õpilased töötavad iseseisvalt
Tegevuse juhend	<ul style="list-style-type: none"> • Soojendus (5 minutit): Aktiveerige eelteadmisi, paludes 1-2 õpilasel jagada oma kogemusi seoses spontaansete ostudega ja ostudega müügiperioodidel. • Juhised (15 minutit): Tutvustage õpilastele kolme põhilist tarbijaprofiili: <ul style="list-style-type: none"> ○ Spontaanne tarbija; ○ Tarbija, kes ostab ainult sooduskaupu; ○ Tarbija, kes rahuldab ratsionaalseid vajadusi. • Paluge õpilastel välja mõelda selliste tarbijate definitsioon ja püüda end ühte neist kolmest rühmast paigutada. Las nad kirjutavad oma hinnangu üles. • Andke 3 definitsiooni ja võimaluse korral võimalikult palju reaalseid näiteid. Arutage õpilastega, kas nad on end õigesse rühma paigutanud. • Arutlege õpilastega, et realselt eksisteeriv tarbija võib enamasti omada kõigi profiilide omadusi. Samuti võib teatud olukordades sama tarbija muutuda profiili 1 või profiili 2 või profiili 3 segaprofiiliks. • Seejärel püüdke õpilaste seas jälgida tarbijate käitumismustreid. • Harjutus (20 minutit): Jagage viktoriin välja ja paluge õpilastel tõmmata ring ümber sellele vastusele, mis on nende arvates õige. Seejärel selgitage, et iga vastus

	<p>annab neile teatud punkte.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andke iga vastuse punktid, et õpilased saaksid oma punktisumma välja arvutada. Paluge õpilasel, kes on saanud 8-16 punkti, lugeda viktoriini definitsioon spontaanse tarbija kohta. Paluge õpilasel, kes sai 17-30 punkti, lugeda viktoriini definitsioon tarbija kohta, kes ostab ainult müügiperioodidel. Paluge õpilasel, kes sai 31-48 punkti, lugeda viktoriini mõistet tarbija kohta, kes rahuldab ratsionaalseid vajadusi. Olge ettevaatlik, et mitte avaldada iga õpilase punktisummat. • Arutlege kõigi nendega, kas nad tunnevad ja käituvad tarbijana teatud moodi. • Läbivaatamine ja lõpetamine (5 minutit): Aidake õpilastel rakendada neid teadmisi reaalsete ostuotsuste tegemisel. Nimetage mõned näited, mida iga tarbijatüüp teeb ja küsige õpilastelt, kas nad on sattunud sellisesse olukorda.
Nipid tegevuse juhendamiseks	<ul style="list-style-type: none"> • Andke õpilastele piisavalt aega, et lugeda küsimusi ja vajadusel arutada neid teie ja teiste õpilastega. • Julgustage õpilasi andma konkreetseid vastuseid, sest ei ole olemas head või halba tüüpi tarbijaid.
Kuidas tegevust hinnata?	<p>Esitage õpilastele mõned küsimused tunni kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Kas te arvasite õigesti, mis tüüpi tarbija te olete?" • "Kas usute, et see tüüp on teile ja teie käitumisele lähedane?" • "Kas spontaanne ostlemine on midagi, mida me peaksime vältima?" • "Kas müügiperiood katab tegelikke vajadusi?" • Millised on vajaduspõhise ostlemise puudused?" • Kas on olemas mõni toode või teenus, mille puhul võib olla asjakohane ka mõni muu tarbijatüüp peale kolme juba mainitud tüübi?"
Kasutatud kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • Marketing techniques applied to children: https://www.kepka.org/enimerosi/dikaiomata-katanaloton/441-enimerosi/dikaiomata-katanaloton/787-2020-08-05-08-27-11

Materjalid tegevuse jaoks: Milline tarbija olete?

Kas olete kunagi mõelnud, mis tüüpi tarbija te olete? Kas te kulutate oma raha targalt? Kas olete spontaanne ostja? Võta osa sellest viktoriinist, et teada saada, kes sa oled!

1. Kui te lähete oma lemmikpoodi ja näete soodushinnaga särki, milline on teie kõige tõenäolisem vastus?

- 1) Ma ei ole kindel, kas ma tahan seda särki. Mul on juba palju särke. (6 punkti)
- 2) See on suurepärane pakkumine! Ma pean selle kohe ostma! (3 punkti)
- 3) T-särgi värv sobib ideaalselt minu silmadega! Ma pean selle ostma! (1 punkt)

2. Mida te teeksite, kui teie arvutiekraanile ilmub juhuslik reklaam, mis lubab teile tasuta telefoni, kui te lähete nende veebilehele? Kas te:

- 1) Kaaluksite, kas klikkida sellele või mitte (3 punkti).
- 2) Ignoreeriksite reklaami ja kustutaksite selle (6 punkti).
- 3) Kas lähetsite veebisaidile, et saada tasuta telefon (1 punkt).

3. Kas te uurite midagi enne ostmist?

- 1) Jah, peaaegu alati. Eriti selliseid olulisi asju nagu hind. (6 punkti)
- 2) Ei, miks peaksin? (1 punkt)
- 3) Kui midagi on müügil, pole vaja otsida! (3 punkti)

4. Kas odavam toode on parem?

- 1) On, kui see katab täpselt minu vajadused (6 punkti)
- 2) On, kui see meeldib mulle (1 punkt).
- 3) Pean enne otsustamist kontrollima, kas on alternatiive. (3 punkti)

5. Kas hind on teie jaoks oluline element enne millegi ostmist?

- 1) Ei ole üldse. Mind huvitab ainult see, mis mulle meeldib. (1 punkt)
- 2) Ma ostan alati kõige odavamat toodet, mida leian (3 punkti).
- 3) Ma ostan kaupa, mis suudab katta minu vajadused, olenemata hinnast. (6 punkti)

6. Teie vanaisa andis teile 100 eurot. Ta arvab, et sa oskad seda raha targalt kasutada. Mida sa kavatsed sellega teha?

- 1) Praegu pole mul midagi vaja ja ma säästan selle hilisemaks vajaduseks. (6 punkti)
- 2) Lähen kohe poodi ja ostan kõik, mis mulle meeldib! (1 punkt)
- 3) Ma vaatan mõne oma lemmikbrändi, et näha, kas nad pakuvad oma tooteid soodushinnaga. Tahan 100 eurost maksimumi välja võtta. (3 punkti)

7. Teid on kutsutud pulma. Mida sa kannad?

- 1) Ma leian oma garderoobist midagi, see ei ole probleem. (6 punkti)
- 2) Mul on vaja uusi riideid! Olen teel kaubanduskeskusesse! (1 punkt)
- 3) Ma võin laenata korralikke riideid oma parimalt sõbrannalt. (3 punkti)

8. Kas sõber või pereliige on teid kunagi veennud midagi ostma?

- 1) Jah (1 punkt)
- 2) Ei (3 punkti)
- 3) Jah, kuid see oli midagi, mida mul juba vaja oli. (6 punkti)

Tulemused:

Spontaansed tarbijad 8-16 punkti:

Need tarbijad ei tee sageli oste, pidades silmas konkreetset toodet või teenust, rääkimata kaubamärgist. Nad teevad ostud pigem kapriiselt, ostes kõike, mis neile meeldib. Nad usuvad tavaliselt, et nende valikud on tingitud ainult nende spontaansest isiksusest, samas kui valdav osa nende ostudest on peale surutud intensiivse turunduse poolt. Kaubamärgid on aru saanud, kuidas oma kaupu spontaansetele tarbijatele tõhusalt turustada. Pidage meeles, et spontaanne ostmine on enamasti emotsionaalselt ajendatud, mis on täpselt vastupidine ratsionaalsele ja teadlikule ostmisele. Spontaansed tarbijad erinevad täielikult tarbijatest, kes ostavad ainult müügiperioodidel (ajendatuna soovist säästa raha) ja tarbijatest, kes ostavad ainult seda, mida nad vajavad (ajendatuna tegelikust vajadusest). Järgmine kord, kui tunnete soovi midagi osta, püüdke kõvasti mitte kohe seda teha ja andke endale nädal aega, et kaks korda järele mõelda. Kui nädala pärast tunnete ikka veel sama tungi, minge ja ostke see. Kui mitte, siis on see ok. Sa oled säästnud endale raha millegi muu jaoks, mida sul rohkem vaja on.

Tarbijad, kes ostavad kaupu ainult müügiperioodidel 17-30 punkti:

Need tarbijad on alati allahindluste jahil. Neil on kalduvus eelistada samu poode ja kaubamärke. Siiski teevad nad oste ainult siis, kui on mingi müük või allahindlused. Kaubamärgid teavad, et nende tarbijate veenmiseks peavad nad oma pakkumisi ja eripakkumisi reklaamima! Sotsiaalmeedia on üks paljudest võimalustest, mida kasutatakse müügi ja käimasolevate kampaaniate edastamiseks. Isikupärastatud e-kirjad või tarbijate tegevust internetis jälgivad brošüürid on samuti meetodid, mida kasutatakse oma kaupade reklaamimiseks. Kui olete selline tarbijatüüp, vältige e-kirjade tellimist ja jätke jälgimata kaubamärke, mis tulevad sageli teie ajajoonel.

Tarbijad, kes rahuldavad oma ratsionaalseid vajadusi 31-48 punkti:

Need tarbijad ostavad kaupu, et rahuldada oma ratsionaalset vajadust. Võib-olla on nende vana t-särk tõesti vananemas ja nad tahavad selle uue vastu välja vahetada. Võib-olla lähevad nad puhkusele ja

vajavad uut pagasikomplekti. Võib-olla läheneb neile vanus, mil nad vajavad transpordiks sõidukit ja nad säästavad selle jaoks. Turundus sellisele tarbijale peab olema selge ja aus. Nad teavad, mida nad tahavad, kuid nad otsivad ka raha eest väärtuslikku ostu. Nad ei kiirusta, välja arvatud juhul, kui neil on vaja katta kiireloomulist vajadust, seega kulutavad nad palju aega alternatiivide uurimisele. Hind on väga oluline, kuid mitte ainus tegur, mida nad silmas peavad. Nad on väga mures ka keskkonnaküsimuste pärast, sest nad otsivad tooteid, mille eluiga on pikem.